

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 9.7.2012
Čj. 157/2012-OD-SPZ

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. M. M. - stížnost pro porušení zákona
Příloha: tr. spis OS v Pardubicích sp. zn. 1T 48/2009

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného M. M. (...),

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 30.9.2010, č. j. 1 T 48/2009-113, které
nabylo právní moci dne 22. 10. 2010.

Stížností pro porušení zákona je napadáno výše citované usnesení okresního soudu,
neboť jím byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 1 a § 65 odst. 2 TrZ (zákon č. 40/2009
Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů) v neprospěch obv. M. M.

Trestním příkazem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 8.4.2009, č. j. 1 T 48/2009-
65, byl obv. M. M. uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213
odst. 1 tr. zákona, účinného do 31.12.2009 (dále jen tr. zákon), kterého se dopustil tím, že

*v období od měsíce září 2007 do měsíce února 2009 včetně, v P. ani nikde jinde,
neplnil svou zákonnou vyživovací povinnost na dceru K. M., nar., která mu byla uložena
rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 26.6.1992, sp. zn. 11 C 155/92 s nabytím
právní moci dne 11.8.1992 a následně upravena rozsudkem téhož soudu ze dne 11.5.2006, sp.
zn. 14 P 459/92 s nabytím právní moci dne 30.5.2006, kdy byl povinen platit výživné ve výši
1.500,- Kč měsíčně splatné vždy do každého 15. dne v měsíci předem s účinností od 1.1.2006 k
rukám matky dcery M. M., ačkoliv o své vyživovací povinnosti věděl a bez závažných důvodů
ji neplnil, přičemž finanční prostředky měl jak po dobu, kdy byl bez zaměstnání, tak za období,*

kdy si vydělával příležitostně na brigádách, a za uvedené období tak dluží na výživném částku v celkové výši 27.000,- Kč.

Za citovaný trestný čin mu byl uložen trest obecně prospěšných prací (dále jen „OPP“) ve výměře 400 hodin. Písemné vyhotovení trestního příkazu soud obviněnému doručil až poté, co byl realizován příkaz k jeho zatčení dne 19. 2. 2010. V rámci výslechu obviněného před soudem dne 19.2.2010 obviněný odpor proti trestnímu příkazu nepodal a výslovně se práva podat odpor vzdal, v důsledku čehož trestní příkaz nabyl právní moci dne 19.2.2010. Okresní soud následně pověřil výkonem probačních činností Středisko Probační a mediační služby ČR v Chrudimi (dále jen „PMS Chrudim“), ovšem k projednání podmínek výkonu trestu s obv. M. již nedošlo, neboť se opakovaně nepodařilo doručit obviněnému pozvánku k projednání podmínek výkonu trestu OPP a nebylo možno jej ani telefonicky kontaktovat. Ze zpráv PMS Chrudim ze dnů 30.4.2010 a 30.7.2010, doručených soudu mimo jiné vyplynulo, že byl osloven též Obecní úřad v Podhořanech u Ronova s žádostí o možnost umístění obviněného pro výkon trestu OPP k tamnímu obecnímu úřadu, ovšem žádosti nebylo starostkou obce vyhověno s odůvodněním, že obv. M. se na zjištěné adrese P. – N. D., již od února 2010 nezdržuje. Na základě těchto zpráv nařídil okresní soud na den 30.9.2010 veřejné zasedání o přeměně trestu, o čemž byl obviněný vyrozuměn dne 3.9.2010 tzv. fikcí doručení, uplynutím lhůty od uložení zásilky s předvoláním do poštovní schránky obviněného. Okresní soud pak konal uvedeného dne veřejné zasedání v nepřítomnosti obv. M., které po provedení důkazů vyústilo ve vyhlášení usnesení ze dne 30.9.2010, č. j. 1 T 48/2009-113, jímž soud podle § 340b odst. 1 tr. řádu, za užití § 65 odst. 2 TrZ přeměnil nevykonaný trest OPP ve výměře 400 hodin, který byl obviněnému uložen trestním příkazem téhož soudu ze dne 8.4.2009, č. j. 1 T 48/2009-65, na nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 400 dnů a současně podle § 56 odst. 2 písm. b) TrZ zařadil obviněného pro výkon trestu do věznice s dozorem. Soud své rozhodnutí odůvodnil poukazem na obsah zpráv Střediska PMS Chrudim, ze kterých vyplynulo, že obviněný si byl vědom povinnosti vykonat trest OPP, neboť osobně převzal trestní příkaz a byl také poučen o nutnosti spolupráce při výkonu trestu s probační a mediační službou a o důsledcích nevykonání uloženého trestu. Vzhledem k tomu, že obviněný ani neoznámil změnu adresy pro doručování, soud uzavřel, že se vyhýbá výkonu trestu OPP, když mařil projednání podmínek jeho výkonu tím, že se nedostavil na příslušné středisko probační a mediační služby a není kontaktní. Citované usnesení okresního soudu bylo obviněnému doručeno dne 4.9.2010, opět tzv. fikcí doručení. Vzhledem k tomu, že proti usnesení nebyla podána ani obviněným, ani státním zástupcem stížnost, nabylo právní moci dne 22.10.2010. Jelikož obv. M. nereagoval na výzvu soudu ze dne 25.10.2010 k nástupu výkonu trestu nejpozději do 22.11.2011, byl na žádost soudu policejními orgány dodán k výkonu trestu dne 24.8.2011 do Vazební věznice Praha – Pankrác, odkud byl dne 22.9.2011 přemístěn k dalšímu výkonu trestu do Věznice Příbram s předpokládaným koncem trestu dne 27.9.2012.

Výkon trestu obecně prospěšných prací byl v trestním zákoně účinném do 31.12.2009 upraven v ustanovení § 45a, trestní zákoník účinný od 1.1.2010 tento institut upravuje v ustanovení § 65.

Podle § 45a tr. zákona, jestliže pachatel v době od odsouzení do skončení výkonu trestu obecně prospěšných prací nevedl řádný život nebo zaviněně nevykonával ve stanovené době uložený trest, přemění soud trest obecně prospěšných prací nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodne zároveň o způsobu jeho výkonu. Přitom každé i jen započaté dvě hodiny nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se počítají za jeden den odnětí svobody.

Podle § 65 odst. 2 TrZ, jestliže pachatel v době od odsouzení do skončení výkonu trestu obecně prospěšných prací nevedl řádný život, vyhýbá se nástupu výkonu trestu, bez závažného důvodu poruší sjednané podmínky výkonu trestu obecně prospěšných prací, jinak maří výkon tohoto trestu nebo zaviněně nevykoná ve stanovené době uložený trest, může soud přeměnit, a to i během doby stanovené pro jeho výkon, trest obecně prospěšných prací nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodnout zároveň o způsobu jeho výkonu. Každá i jen započatá jedna hodina nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se počítá za jeden den odnětí svobody.

Podle § 2 odst. 1 TrZ se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

Těmito ustanoveními se však Okresní soud v Pardubicích důsledně neřídil. Soud rozhodoval o přeměně trestu obecně prospěšných prací na trest odnětí svobody dne 30.9.2010, tedy již za účinnosti trestního zákoníku, ovšem o vině a trestu v případě obv. M. bylo rozhodnuto podle v té době platných a účinných ustanovení trestního zákona účinného do 31.12.2009 a to i přesto, že trestní příkaz mu byl doručován již za účinnosti nového trestního zákoníku. Soud ve vztahu k vydanému trestnímu příkazu ze dne 8.4.2009, který již byl v mezidobí doručen státnímu zastupitelství, ani neměl jinou možnost, než ho po realizaci příkazu k zatčení na obviněného, tomuto doručit. Již ho tedy nemohl nijak měnit. I když výrok o případné přeměně trestu OPP na trest odnětí svobody není součástí výroku o trestu odsuzujícího rozhodnutí, je třeba i v případě přeměny tohoto trestu na trest odnětí svobody vycházet ze zákona, podle něhož bylo rozhodnuto o vině a trestu. Jestliže tedy za účinnosti trestního zákona bylo rozhodnuto o vině a trestu, tak i nevykonaný trest OPP bylo nutno přeměnit v nepodmíněný trest podle ustanovení § 45a odst. 4 tr. zákona, kdy platilo, že každé jen započaté 2 hodiny nevykonaného trestu OPP se počítají za 1 den odnětí svobody a nikoliv podle trestního zákoníku účinného v době rozhodování, který je stran přepočtu nevykonaných hodin OPP na počet dnů trestu odnětí svobody (1 hodina = 1 den), pro obviněného nepříznivější. Přepočet nevykonaného trestu OPP na trest odnětí svobody je třeba považovat za obsahovou složku trestnosti činu, neboť jde o zákonem určenou součást ukládaného trestu OPP. Proto se uplatní zásada časové působnosti trestních zákonů podle § 2 odst. 1 TrZ. Pokud tedy soud po účinnosti trestního zákoníku dospěl k závěru, že přeměnění trestu OPP uložený před 1.1.2010 na trest odnětí svobody, musí postupovat podle § 45a odst. 4 tr. zákona, a postup podle trestního zákoníku za těchto okolností není pro obviněného příznivější.

I v daném případě, s odkazem na výše uvedené, měl být tedy obviněnému správně přeměněn trest ve výměře 400 hodin OPP v trest odnětí svobody v trvání pouze 200 dní a nikoliv 400 dní. Jelikož Okresní soud v Pardubicích rozhodoval o přeměně podle pozdějšího zákona, porušil tak zákon v neprospěch obviněného, neboť při uplatnění zásad časové působnosti trestních zákonů je nutno příslušný trestní zákon aplikovat vždy jako celek, přičemž nezákonným postupem označeného soudu došlo k tomu, že byl obviněnému uložen trest odnětí svobody výrazně delší, než mu měl být správně uložen. Uvedené právní závěry vycházejí z právních názorů prezentovaných v rozsudcích Nejvyššího soudu, konkrétně např. v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.2.2011 č. j. 4 Tz 76/2010, z něhož vyplývá, že přepočet trestu OPP na trest odnětí svobody je daný zákonem a je tak nedílnou součástí institutu trestnosti činu a poměr, v jakém bude třeba přepočítat nevykonaný trest OPP na trest odnětí svobody, je zákonem stanoven již v okamžiku, kdy je trest pravomocně uložen.

S odkazem na výše uvedené proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 275 odst. 4, věta druhá tr. řádu přerušil výkon trestu odnětí svobody obviněnému M. M., jemu nařízený na základě usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 30.9.2010, sp. zn. 1 T 48/2009,
2. podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 30.9.2010, sp. zn. 1 T 48/2009, byl porušen zákon v neprospěch obviněného M. M. v ustanoveních § 2 odst. 1 a § 65 odst. 2 TrZ,
3. podle § 269 odst. 2 tr. řádu zrušil usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 30.9.2010, sp. zn. 1 T 48/2009,
4. dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a přikázal Okresnímu soudu v Pardubicích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud vyhověl dne 29.8.2012 pod sp.zn. [7 Tz 52/2012](#).